

Maatschappelijk Verantwoord Beleggingsbeleid

Datum: november 2016

VBDO-enquête 2016

Inleiding

Voor de 10^e keer heeft de Vereniging voor Duurzame Ontwikkeling (VBDO) de benchmark Verantwoord Beleggen door Pensioenfonds gepubliceerd. De studie biedt een overzicht van de huidige status en trends van de Nederlandse pensioenfonds met betrekking tot verantwoord beleggen.

Universum

In totaal hebben de 50 grootste pensioenfonds in Nederland, waaronder Pensioenfonds TNO, meegedaan aan de enquête. Onder de participanten waren 23 ondernemingspensioenfonds, 24 bedrijfstakpensioenfonds en 3 beroepspensioenfonds.

Methodologie

Evenals in de voorgaande editie, werden door VBDO vragen gesteld over de volgende 4 thema's:

- bestuur (governance);
- beleid (policy);
- implementatie (implementation) en
- verantwoording (accountability).

Van bovenstaande componenten weegt de implementatie voor 50% mee in de bepaling van de overall score. De andere drie onderdelen wegen ieder voor 16,6% mee.

De methodologie van de tiende editie van de VBDO-benchmark is in 2016 grotendeels gelijk gehouden aan die van de twee voorgaande jaren. Volgend jaar zal naar verwachting de methodologie ingrijpend gewijzigd worden. Nog niet duidelijk is welke elementen zullen worden aangepast.

Scores

Gemiddeld genomen waren de overall scores van alle pensioenfonds in 2016 beter dan in het voorgaande jaar. Pensioenfonds TNO is in de ranglijst van pensioenfonds die duurzaam beleggen, in 2016 gestegen naar plaats 38. Dit is één plaats hoger dan in 2015.

Hoe Pensioenfonds TNO presteerde in totaliteit (afgerond 2,1) en op de afzonderlijke onderdelen, zowel in 2015 als in 2016, is in onderstaande tabel weergegeven.

	Overall score		Governance		Policy		Implementation		Accountability	
	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Ondernemingspensioenfondsen	1,9	2,3	2,4	2,9	2	2,2	1,6	2	2,2	2,7
• SP TNO	1,7	2,1	2,3	3,3	1,4	1,4	1,4	1,6	2,3	2,5
Bedrijfstakpensioenfondsen	3,0	3,2	3,4	3,6	3	3,2	2,6	2,9	3,2	3,6
Beroepspensioenfondsen	2,1	2,4	2,6	2,7	1,7	1,8	1,9	2,4	2,4	2,7

Met name op het onderdeel governance, is het fonds flink gestegen, van 2,3 naar 3,3. Belangrijkste redenen hiervoor is het aantal malen dat het MVB-beleid in vergaderingen van het pensioenfonds ter sprake is gekomen.

In het VBDO-rapport worden een aantal ‘good practices’ genoemd. Een daarvan heeft betrekking op de transparantie van de beleggingsportefeuille van Pensioenfonds TNO. Op de website wordt namelijk op kwartaalbasis een overzicht getoond van aandelen- en obligatiefondsen en van de staatobligaties en bedrijfsobligaties die worden aangehouden (zie **Bijlage I**).

Het overzicht in **Bijlage II** toont de behaalde scores van alle 50 participerende pensioenfondsen.

Het volledige VBDO-rapport, met de titel “Ready for the next step?”, is te downloaden op de website van VBDO

(<http://www.vbdo.nl/files/media/VBDOBenchmarkPensionFunds201602.pdf>)

Bijlage I: Best practice SP TNO

Good practice – publishing a list of investments

A good example of a pension fund which provided a list of its investments is pensioenfonds PNO media. A list can be found of its investments in shares, fixed income obligations and alternative investments on a dedicated website on responsible investments. For more information look at: <http://pnomediaverantwoordbeleggen.nl/>

Another good example is pensioenfonds TNO. Its website provides an overview of countries of which it has governments bonds; its fixed income investments funds; its public listed equity funds and its corporate bonds.

<http://www.pensioenfondstno.nl/>

Bijlage II: Ranking 2016

RANKING		NAME OF PENSION FUND	OVERALL SCORE	GOVERNANCE	SCORES PER CATEGORY		
2016	2015				POLICY	IMPLEMENTATION	ACCOUNTABILITY
1	1	Pensioenfonds Zorg en Welzijn (PFZW)	4.61	5.0	5.0	4.2	5.0
2	3	Algemeen Burgelijk Pensioenfonds (ABP)	4.44	5.0	4.5	4.1	4.8
3	2	Bedrijfspensioenfonds voor de Landbouw	4.40	5.0	5.0	4.0	4.4
4	4	Pensioenfonds SNS Reaal	4.12	4.3	4.0	4.1	4.2
5	6	Bedrijfstakpensioenfonds voor de Bouwnijverheid	4.11	4.0	4.5	4.0	4.2
6	5	St. Pensioenfonds voor Woningcorporaties (SPW)	3.97	3.5	4.5	3.9	4.0
7	7	Spoorwegpensioenfonds	3.93	4.3	4.0	3.6	4.5
8	8	St. Pensioenfonds Openbaar Vervoer (SPOV)	3.86	4.5	4.0	3.4	4.5
9	14	Pensioenfonds van de Metalektro (PME)	3.77	5.0	4.0	3.0	4.6
10	9	Ahold Pensioenfonds	3.62	4.5	4.0	3.3	3.3
11	23	Bedrijfstakpensioenfonds Schilders	3.61	4.5	4.0	3.1	4.0
12	13	Pensioenfonds Metaal en Techniek (PMT)	3.60	4.3	3.0	3.3	4.5
13	16	Rabobank Pensioenfonds	3.49	3.5	3.2	3.5	3.7
14	12	Pensioenfonds Progress (Unilever)	3.48	4.3	3.5	3.2	3.5
15	10	St. Bedrijfstakpensioenfonds Zorgverzekeraars (SBZ)	3.44	3.5	2.5	3.5	4.0
16	24	Heineken Pensioenfonds	3.43	4.5	3.0	2.9	4.3
16	17	Pensioenfonds Werk en (re)Integratie (PWRI)	3.43	3.8	4.0	3.0	3.7
18	15	Pensioenfonds Architectenbureaus	3.41	2.3	3.5	3.7	3.6
19	11	Bedrijfstakpensioenfonds voor de Media (PNO Media)	3.16	3.0	2.0	3.1	4.7
20	18	Philips Pensioenfonds	2.91	4.3	2.2	2.6	3.1
21	19	Bedrijfstakpensioenfonds Koopvaardij	2.76	3.5	2.7	2.5	2.8
22	26	Pensioenfonds Achmea	2.73	4.0	2.0	2.7	2.3
23	20	St. Bedrijfstakpensioenfonds voor het Levensmiddelenbedrijf	2.69	3.3	1.7	2.7	3.1
24	25	Delta Lloyd Pensioenfonds	2.68	3.8	2.0	2.5	2.8
24	30	Pensioenfonds Detailhandel	2.68	2.8	4.0	2.0	3.3
26	22	Pensioenfonds Vervoer	2.64	3.3	2.0	2.3	3.7
27	35	Pensioenfonds DSM Nederland	2.57	3.3	2.0	2.0	4.2
28	34	St. Pensioenfonds Huisartsen	2.54	2.8	2.0	2.6	2.7
28	21	St. Pensioenfonds Medisch Specialisten (SPMS)	2.54	3.3	1.8	2.3	3.3
30	32	St. Pensioenfonds APF (Akzo Nobel)	2.49	3.5	3.0	1.9	2.8
31	29	St. Pensioenfonds Wonen	2.40	2.8	2.7	2.2	2.4
32	28	St. Pensioenfonds UWV	2.30	2.3	3.2	2.1	2.0
33	31	Pensioenfonds Horeca en Catering	2.26	2.8	2.0	2.3	1.9
34	33	St. Pensioenfonds KPN	2.19	2.3	1.7	2.1	3.0
35	41	Pensioenfonds PGB	2.18	2.5	1.7	2.0	2.9
36	27	Bedrijfstakpensioenfonds v. h. Schoonmaak- en Glazenwassersbedrijf	2.14	2.8	2.0	2.0	2.2
36	38	St. Pensioenfonds voor Fysiotherapeuten	2.14	2.0	1.7	2.3	2.2
38	39	St. Pensioenfonds TNO	2.12	3.3	1.4	1.6	3.3
39	37	St. Shell Pensioenfonds	2.08	2.3	2.7	1.9	1.8
40	40	St. Pensioenfonds PostNL	2.04	2.3	2.0	1.7	3.0
41	36	Pensioenfonds ING	1.86	2.5	1.7	1.4	2.7
42	44	St. Pensioenfonds Gasunie	1.85	1.8	1.3	1.6	3.3
43	42	Pensioenfonds Medewerkers Apotheken (PMA)	1.75	2.8	2.3	1.1	2.2
44	46	ABN AMRO Pensioenfonds	1.73	3.5	0.8	1.4	1.8
45	43	St. Bpf. voor de Meubelind./Meubileringsbedrijven	1.67	1.8	1.8	1.4	2.3
46	45	St. Pensioenfonds IBM Nederland	1.41	2.3	2.0	0.9	1.5
47	47	Pensioenfonds KLM Cabine	1.36	1.8	1.4	1.0	2.1
48	48	Pensioenfonds KLM Algemeen	1.29	1.8	1.2	0.9	2.1
49	49	St. Pensioenfonds Hoogovens	1.18	1.8	1.3	0.9	1.3
50	50	Pensioenfonds KLM Vliegend Personeel	0.21	0.5	0.0	0.3	0.0

Figure 1: Ranking of the 50 largest Dutch pension funds